

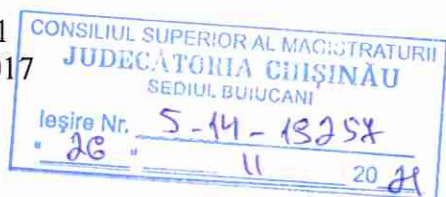
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Buiucani)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Buiucani)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfânt, 200 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Data de 26.11.2021
Dosar nr. 1-676/2017

Curtea Constituțională

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) vă expediază materialul la dosarul penal nr. 1-676/2017, de învinuire a lui Coda Victor, pentru examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate declarată de către inculpatul Coda Victor.

Anexe:

1. Dosarul nr. 1-676/2017 pe 1 Volum, 24 file.

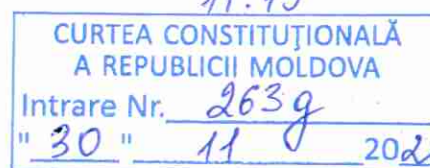

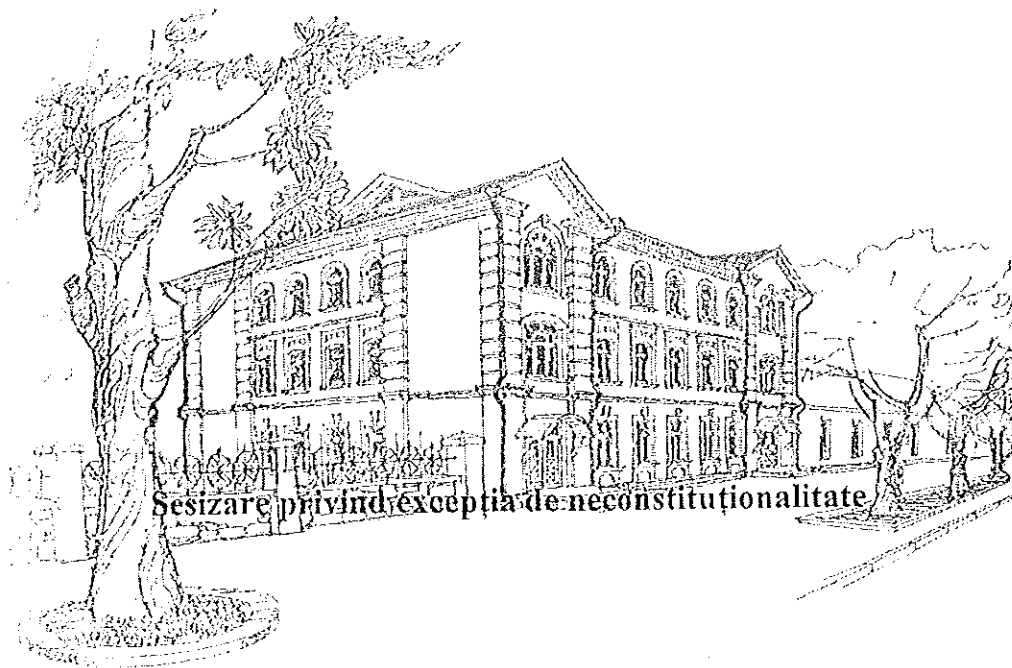
Judecător Judecătoriei Chișinău
(sediul Buiucani)

Greco Radu

Ex- Rudi Rovelia

068833351

Sesizare privind exceptia de neconstitucionalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**1. Nume: *Coda*2. Prenume: *Victor*5. Reprezentant (dacă este cazul): *avocat Burduja Victoria***A.3. Instanța de judecată**1. Denumirea instanței de judecată/sediu: *Judecătoria mun. Chișinău, Sediul Buiucani*2. Judecător/complet de judecată: *Judecător Grecu Radu*4. Adresa instanței de judecată: *mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 200*5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: *E-mail: jbu@justice.md , tel.: 022-20-49-03*

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Pe rolul judecătoriei mun. Chișinău, Sediul Buiucani, Judecător Grecu Radu se află spre examinare dosarul nr. 1-676/17 în baza art. 264¹ alin. (1) și altele (comasate într-o singură procedură).

Conform materialele dosarului, cet. Coda Victor este învinuit de faptul precum că la data de 28.10.2017, aflându-se la volanul mijlocului de transport de model Honda Civil n/î ZZK 038, pe str. Praga intersecție cu str. C. Brâncuși din mun. Chișinău, pierzând controlul asupra mijlocului de transport a accidentat automobilul parcat în nemijlocita apropiere de model Ford Focus, n/î C PQ 968 aparținut lui Bocancea Vitalie.

În urma accidentului rutier, au fost prelevate probe biologice de la cet. Coda Victor, probe de, aer expirat, material sanguin și probe de urină.

În baza materialului probatoriu, s-a stabilit în bara Raportului de stabilire a gradului de ebrietate și naturii ei, întocmit de Dispensarul Republican de Narcologie din mun. Chișinău, str. P. Rareș 32 că în proba de urină aparținută lui Coda Victor s-a depistat o cantitate de 20 ng/l de substanță narcotică sub formă de cannabinoid, fapt ce a permis emiterea concluziei medico-legale nr. 5575 din 14.11.20217 precum că șoferul Coda Victor la momentul producerii accidentului rutier, se afla în stare de ebrietate narcotică produsă de substanța narcotică cannabinoid.

La data de 15.11.2017 Coda Victor a depus contestație asupra procesului-verbal de stabilire a gradului de ebrietate și a naturii ei nr. 5575 din 14.11.20217, în baza Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 296 din 16.04.2009.

La data de 30.11.2017 Centrul de Medicină Legală emite Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 854 din 30.11.2017 care emite concluzia precum că în "Proba de sânge de eprubeta prezentată spre examinare, cu inscripția "Coda" nu s-au depistat canabinoide – compuși chimici activi al cannabisului".

În cadrul ședinței de judecată a fost audiat medicul expert din cadrul Dispensarului Republican de Narcologie Roșioru Gheorghe, care a explicat că starea de ebrietate narcotică poate fi stabilită doar în baza unei comisii de control specializate, formate în rezultatul solicitării existenței unor concluzii contradictorii asupra aceluiași obiect de examinare, comisia de control are atribuția de a emite concluzia finală cu privire la starea de ebrietate narcotică a persoanei.

La întrebarea părții apărării care sunt criteriile după care se conduce comisia de control respectivă pentru a stabili starea de ebrietate narcotică a persoanei și gradului acesteia, medicul specialist nu a putut oferi un răspuns cert, afirmând că comisia de control este dispusă să decidă în fiecare caz aparte, în funcție de circumstanțele speței examinate.

La fel, la întrebarea care ar fi gradația și indicele stărilor de ebrietate narcotică a persoanei, și dacă există vreun act normativ care ar putea specifica acest lucru, medicul

specialist la fel a indicat că un astfel de act normativ nu există și că starea de ebrietate narcotică se stabilește doar în două categorii: prezență sau lipsă a acesteia.

În acest fel, se conturează o situație de incertitudine legislativă, or persoana nu-și poate prevedea comportamentul său, nu poate avea un act normativ de referință se ar indica criteriile de stabilire a stării de ebrietate narcotică și pe cale de consecință, se creează un vid legislativ care favorizează instanțele de judecată să aplice normele de lege *in abstracto*, în prezenta unei discreții normative mult prea largi pentru categoria respectivă de relații juridice de natură penală, *fiind impusă o sarcină de probațiune neproportională*.

La fel, nu este o procedură uniformă și proporțională procedurilor aplicate în cadrul cercetării penale a persoanei pentru conducerea mijlocului de transport sub influența băuturilor alcoolice, or în acest caz se prelevează doar exclusiv probe de sânge și/sau probe ale concentrației de alcool în aerul expirat. Totodată, pentru stabilirea stării și gradului de ebrietate narcotică, pe lângă probele de sânge și aer expirat, prelevate în mod normal în cazul suspiciunilor comiterii unei încălcări a legislației în domeniul transportului auto, de la persoană mai este prelevată proba de urină și posibil alte probe biologice (unghii și/sau păr).

În acest din ultim caz, de instituie pe de o parte o stare de lipsă a unei uniformități a sistemului probator aprobat în domeniul stabilirii stării de ebrietate (alcoolică și/sau narcotică), or această listă se lasă la discreția agentului constatator, iar pe de altă parte nu se indică raționamentul care poate sta la baza rezolvării suspiciunii ridicării probelor biologice pentru stabilirea stării de ebrietate narcotică și care anume re-agent urmează a fi utilizat în cazul în care nu se cunoaște substanța narcotică consumată) în acest fel se încalcă dreptul persoanei la prezumția de nevinovăție, dreptul la apărare și de acces la justiție.

Cu titlu de exemplu, a un caz de abuz a organelor de ocrotire a normelor de drept poate servi cazul petiționarului, când prelevarea probelor de aer expirat a demonstrat că conducătorul mijlocului de transport nu se află în stare de ebrietate alcoolică, iar careva semne distincte a unui comportament asemănător persoanei aflate în stare de ebrietate narcotică lipsesc, a fost totuși posibilă depistarea unei concentrații de substanță narcotică în organismul conducătorului auto, posibilă să fie combătută în totalitate prin examinarea repetată de laborator a acelei probe.

Mai mult ca atât, legea nu specifică care probă urmează a fi prezentată ca probă definitivă în cazul stabilirii stării de ebrietate narcotică, or legea penală prevede că starea de ebrietate alcoolică se stabilește în baza probelor de sânge, și a concentrației de vapori de alcoolului în aerul expirat, și nu impune o regulă strictă a probelor în cazul stabilirii gradului de ebrietate narcotică – la caz, art. 22 al Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei lasă o marjă de apreciere neclară la acest aspect, lăsând la discreția petiționarului sau a agentului constatator recoltarea probelor de sânge și/sau urină și anume *"Determinarea concentrației alcoolului în sânge și a prezenței drogurilor, a altor substanțe psihotrope sau a medicamentelor cu efecte similare acestora în sânge și/sau urină este obligatorie și în cazul când există divergențe între rezultatul testării alcoolscoptice și concluzia examinării medicale."*

Cum urmează de înțeles această sintagmă: *și/sau*? Deci legea penală nu poate fi discreționară, fie gradul de ebrietate narcotică se stabilește prin proba de sânge, fie prin cea de urină, fie prin ambele. În cazul când măcar una din aceste probe este valabilă și favorabilă petiționarului, aceasta urmează a fi acceptată de către instanțele de judecată ca valabilă în toate cazurile, iar o condiție obligatorie în alegerea acestora nu poate fi impusă.

În final, toate sub actele normative (regulamentul sus-numit) la care se face trimitere în cadrul cercetării persoanei pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică și/sau narcotică sunt complexe, imprecise, divergente, inconsecvente, condiții care nu corespund standardelor de calitate a normei de drept penale: claritate, previzibilitate și accesibilitate, persoana aflându-se într-o situație de incertitudine juridică.

C. Obiectul sesizării³

Obiect al sesizării le constituie prevederile art. 264¹ alin. (1) Cod penal raportate la prevederile art. 134¹² Cod penal, care indică că *"Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare"*, unde gradul de ebrietate alcoolică stabilit prin prevederile art. 134¹² alin. (1) și (2) Cod penal care stabilesc criteriile de aprecierea stării de ebrietate alcoolică are explică că *"Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l"*, iar *"Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult."*

În această ordine de idei, starea de concentrație a alcoolului în organismul uman sub limita de 0,3 g/l de alcool în sânge, sau 0,15 mg/l a gradului de concentrație a alcoolului în vaporii de aer expirat exonerează persoana de răspundere penală. Aceeași situație nu poate fi aplicată și în cazul consumului de substanțe narcotice. Or analogia legii în dreptul penal nu este permis, iar reglementarea diferită a situațiilor similare este o eroare (omisiune) din punct de vedere a tehnici legislative și a politicilor dreptului penal.

Constatarea acestui vid juridic ridică grave semen de întrebare cu privire la asigurarea garanțiilor juridice participanților la circuitul juridic și aplicarea corespunzătoare a legii, fiind periclitat principiul juridic *nulla crimen sine lege*, reglementat de altfel de art. 3 Cod Penal, art. 2 din Constituție și art. 7 CEDO.

Respectiv, eventuala atragere la răspundere penală a persoanei pentru fapta de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate narcotică (sau alcoolică) trebuie să se desfășoare prin prisma Codului Penal. Reamintim în acest sens că art. 134¹² alin. (1) că *"Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare"*, deci o normă mult prea vagă și de o interpretare mult prea largă ca să reziste criteriului de previzibilitate a normei penale, or același articol, la aliniatele (2) și (3) corespunzător, prevăd limitele stării de ebrietate alcoolică.

În această ordine de idei, starea de ebrietate narcotică se stabilește de o comisie de control specializată, în baza Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 296 din 16.04.2009, care conform unei practici judiciare neuniforme, se stabilește în funcție de substanța narcotică consumată, starea de sănătate a persoanei supuse examinării, calitățile particulare ale substanței narcotice care se presupune a fi consumată etc., date care de altfel se juxtapun cu referire la literatura de specialitate (națională și internațională).

În speță, solicitantul excepției de neconstituționalitate, conform aceleiași surse a literaturii de specialitate, putea să obțină gradul respectiv de concentrație narcotică în

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rationale. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

organism prin simpla prezență lângă locul unde a fost consumată substanța narcotică respectivă, fiind un grad de concentrație mult prea mic pentru a avea temei de a formula concluzia că acesta se afla în stare de ebrietate narcotică, iar prin extrapolare, care ar fi diferența substanțială atunci când persoana ar fi consumat o substanță narcotică cu efect narcotic mult mai puternic? Deci am fi în prezenta unei situații de fapt inegale, cu toate că calificarea juridică s-ar da aceeași (în ipoteza stabilirii stării de ebrietate narcotică după criteriile generale).

Unicul document normativ care face o diferență la calificarea stărilor de ebrietate narcotică este Regulamentul sus-numit, care la pct. 25 lit. f) g) și h) dispune o așa-numită gradație sau diferențiere a stărilor de ebrietate narcotică, care se face doar în funcție de natura substanței administrate nu însă li gradul de concentrație al acesteia. Astfel, conform acestui "clasificator", este posibilă stabilirea următoarelor concluzii (1) "*consecințele consumului produselor ori substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora, treaz*", (2) "*stare de ebrietate provocată de produsele ori substanțele stupefiante sau de medicamente cu efecte similare acestora (concluzia se stabilește la depistarea în timpul consumului acestora, în cazul în care persoana comunică ce a consumat ori la efectuarea probei la determinarea drogurilor în probele biologice) și manifestărilor clinice corespunzătoare*", și (3) "*stare de ebrietate provocată de substanțe ce provoacă turmentare (concluzia fiind provizorie și se definitivează în conformitate cu rezultatele de laborator a probelor prelevate (sânge, salivă, urina pe parcursul a 3 zile)*"

La fel, norma legală implică un tratament diferențiat în cazul consumului de băuturi alcoolice și a substanțelor narcotice, or în cazul atât a unora, cât și a altora, efectul acestor substanțe poate fi prelungit, iar persoana să păstreze în organism o concentrație de substanță (narcotică sau alcoolică) sub nivel admis de lege, însă în cazul băuturilor alcoolice, fapta respectivă să nu fie suficientă pentru cercetarea penală a persoanei, pe când în cazul prezenței substanțelor narcotice (de orice tip) persoana să fie susceptibilă de urmărire penală. Deci suntem în situații distincte din punct de vedere juridic, având același obiect juridic apărat (relații juridice reglementate). Litera f) al pct. 25 din Regulament nu prevede nici un criteriu obiectiv după care examinatorul sau constatatul ar putea emite concluzia "*treaz*", cu toate că legea admite prezența în organismul uman a substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora.

La caz, medicul specialist în cadrul audierilor judiciare a menționat că concentrația de substanță narcotică în organismul inculpatului putea degrada în funcție de scurgerea timpului, or substanța narcotică specificată se păstrează în organismul uman timp de până la 72 ore în probele de urină, și până la 15 zile în probele de păr și/sau unghii.

Deci, dacă ar fi să se ridice probele de unghii și/sau păr ale persoanei conducătoare a mijlocului de transport, și s-ar stabili un grad de concentrație narcotică în proba biologică respectivă, nu ar exista un impediment legal ca agentul constatatul sau subiectul investit cu atribuții de organ de urmărire penală să formuleze învinuirea în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal. Consider că acest aspect al normelor legale ar periclita procesul de reglementare a obiectului juridic al infracțiunii, explicit relațiile sociale cu privire la securitatea circulației rutiere, or se lasă loc arbitrariului și abuzului, și se plasează persoana într-o situație de maximă incertitudine juridică.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Articolul 1 alin. (3) din Constituție prevede că "Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate".

Prin stat de drept, doctrina constituțională desemnează "un sistem de drept cu norme juridice suficient de precise pentru a putea fi aplicabile, care să permită o orientare clară a destinatarilor, să nu lase loc posibil pentru arbitrar și să poată fi verificată conformitatea aplicării lor cu norme de referință.

În conformitate cu prevederile art. 7 din Constituție, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (2) din Constituție, nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Conform dispozițiilor art. 23 alin. (2) din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Cu referire la art. 23 alin. (2) din Constituție care garantează dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, venim să explicăm incidența acestuia prin calitatea normei constatate. Astfel, în cauza *The Sunday Times v. The United Kingdom* ((no.1), 26 April 1979, Series A no. 30, p. 31, 849), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit două cerințe față de legi (norme). În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta nu poate fi considerată "lege" doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul: el trebuie să poată prevedea, în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțele specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii sale.

Totodată, în hotărârea sa nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea, dar și coerența constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

E cazul să ne referim la cauza *Vebberc. Estoniei* (no.2, no. 45771/99, 831, ECHR 2003 I), în limita căreia Curtea Europeană a statuat fără echivoc că o infracțiune trebuie să fie clar definită prin lege, or această cerință este îndeplinită atunci când persoana ar putea

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

cunoaște din textul dispoziției relevante și, la necesitate, cu ajutorul interpretării date de instanțele judecătorești, care acte și omisiuni îi vor angaja răspunderea penală.

Mai mult decât atât, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza "Rotaru vs. România", hotărârea din 04.05.200, paragraful 55, a statuat cu privire la cerința previzibilității legii, că o normă este "previzibilă" numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că nu poate fi considerată "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice "cauza *Amann vs. Elveția*", hotărârea din 16.02.2000, paragraf 56). Textul preciziei legii impune ca legea, în situații în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții vs. Regatul Unit*, hotărârea din 25.03.1983, paragraf 80).

Rațiunile Curții Europene sunt dezvoltate și de prevederile legislației naționale în materie penală, care în art. 1 alin. (1) Cod Penal prevede că respectivul Cod este unica lege penală a Republicii Moldova.

Norma penală în baza căreia se cercetează autorul sesizării este una imprecisă, lasă o marjă largă de apreciere, nu are un clasificator al gradelor de ebrietate narcotică și nu prevede o procedură clară și previzibilă de testare în vederea depistării stării de ebrietate narcotică în timpul conducerii mijlocului de transport. La fel, în cazul unor divergențe a rezultatelor preliminare și a celor de laborator, în cazul concurenței probelor biologice recoltate și examinate, nu este indicat în lege care probă urmează a fi pusă la baza calificării raportului juridic litigios: prima examinare sau ultima, sau după natura probei (sânge, urină, păr, unghii etc.).

La fel, se impune o procedură disproporțională și nejustificată de efectuare a unei examinări suplimentare, în cadrul Comisii de control din cadrul Ministerului Sănătății în cazul când ... " *Divergențele apărute între cele două concluzii ale examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, precum și toate litigiile ce țin de această examinare se soluționează, la cererea persoanei sau a organului interesat, de Comisia de control a examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei din cadrul Ministerului Sănătății* "

De asemenea, legea nu impune obligativitatea efectuării testării biologice în vederea stabilirii stării de ebrietate narcotică, în ipoteza în care probele prelevate pentru stabilirea stării de ebrietate alcoolică au arătat un indicator negativ (sau sub limita admisă), sau în lipsa unor semnalmente a unui comportament asemănător efectelor produse de consumul produselor ori substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora.

Vidul respectiv lasă la discreția organelor de aplicare a normelor de drept să aprecieze oportunitatea efectuării unor asemenea testări, or nu pot fi prelevate probe preliminare ce ar forma o bănuială rezonabilă asupra faptului dacă persoana se află sau nu sub influența substanțelor narcotice, substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora dar precum și a substanțelor ce provoacă turmentare.

Totodată, nu există o listă exhaustivă și clară a substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora, dar și a substanțelor ce provoacă turmentare, și care ar fi diferența dintre acestea (în contextul în care această apreciere a fost lăsată la discreție Agenției Naționale a Medicamentului).

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Cu referire la încălcarea dreptului protejat de art. 1 alin. (3) din Constituție, autorul sesizării consideră că prin prevederile art. 134¹² alin. (1) Cod Penal, și art. 21, 22 și 25 h) din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009 legiuitorul a încălcat flagrant principiul preeminenței dreptului și securității juridice, principii fundamentale ale unui stat de drept.

Statul de drept, astfel definit, presupune o structură clară și bine articulată a ierarhiei normelor, printr-o încadrare determinată precis a lor în ordinea constituțională, prin legi precise și care prevăd limitele exacte ale acțiunii pentru organele de execuție, cu jurisdicții competente de control a conformității normelor individuale și generale, ș.a.

În sensul sesizării venim să facem apel și la rațiunile Curții Constituționale expuse în Hotărârea CC nr. 10 din 16 martie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a art. 80 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, Curtea Constituțională a accentuat că *"exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii. Curtea reiterează că pentru a corespunde celor trei criterii de claritate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru că acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise"*.

Curtea Constituțională menționează, în hotărârea sa, că principiul certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept, consfințit prin art. 1 alin. (3) din Constituție. Așadar, asigurarea și respectarea principiului certitudinii juridice obligă statul să edicteze într-o manieră previzibilă normele adoptate (*HCC nr. 2 din 30 ianuarie 2018, paragraf 51*).

În opinia noastră, această omisiune constituie o ingerință nejustificată în drepturile petiționarului garantate de art. 7, art. 20 alin. (2), art. 23 alin. (2) din Constituție, art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyusov v. Rusia, 11 iulie 2013, paragraf 68*). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza art. 76 din Constituție, legea fiind publicată în Monitorul Oficial.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când persoana poate – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (*Gestur Jonsson și Ragnar Halldor Hall v. Island, 30 octombrie 2018, paragraf 88; Berdardi și Mularoni v. san Marino, 10 ianuarie 2019, paragraf 40*).

Reieșind din considerentele expuse în sprijinul sesizării, **Solicit** respectuos Curții Constituționale să exercite controlul constituționalității art. 134¹² Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și art. 21, 22 și 25 h) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009 a Republicii Moldova:

1. Să admită prezenta sesizare,
2. Să declare neconstituționale prevederile art. 134¹² Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și art. 21, art. 22 art. 25 h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009. care contravin prevederilor art. 7, art. 20 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 54 din Constituție Republicii Moldova, art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale din considerente expuse în prezenta sesizare.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. *Copia procesului verbal de constatare a stării de ebrietate și a naturii ei, nr. 5575 din 14.11.2017;*
2. *Copia Raportului de expertiză extrajudiciară nr. 854 din 30.11.2017.*
3. *Copia răspunsului Dispensarului Republican de Narcologie nr. 01-12/1145 din 08.10.2019;*
4. *Copia răspunsului Centrului de Medicină Legală nr. 201901E10957 din 10.10.2019*

În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le a anexa

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

*Prin prezenta declar pe proprie răspundere că cele reflectate în sesizare sunt date
veridice
Fapt pentru ce semnez*

Coda Victor

Locul mun. Chișinău,

Data 21.11.2022.

ÎNCHEIERE

18 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (Sediul Buiucani)

Instanța având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător

Radu Grecu

Grefier

Rovelia Rudi

Cu participarea:

procurorului

Aliona Railean

avocatului

Victoria Burduja

inculpatului

Victor Coda

examinînd în ședință de judecată publică, cererea inculpatului Coda Victor, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 134¹², art. 264¹alin. (1) Cod Penal, și a art. 21, art. 22 art. 25 h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009, în cadrul cauzei penale privind învinuirea a lui: Coda Victor Gherghe, născut la 20 noiembrie 1986, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. art. 264¹ alin. (3), 303 alin. (3), 264¹ alin. (1), 201¹ alin. (2) lit. c) și 179 alin. (1), 264¹ alin. (1), 287 alin. (1) Cod Penal RM,-

A C O N S T A T A T :

În procedura judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) se află spre examinare cauza penală în învinuire a inculpatului Coda Victor Gherghe, născut la 20 noiembrie 1986, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. art. 264¹ alin. (3), 303 alin. (3), 264¹ alin. (1), 201¹ alin. (2) lit. c) și 179 alin. (1), 264¹ alin. (1), 287 alin. (1) Cod Penal al Republicii Moldova.

La data de 05.11.2021, prin intermediul secretariatului Judecătorei Chișinău a parvenit cererea inculpatului Coda Victor, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe art. 134¹², art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și a art. 21, art. 22 art. 25 h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

În cererea sa inculpatul Coda Victor a solicitat a solicitat Curții admiterea prezenta sesizări, cu declararea neconstituțională a prevederile art. 134¹² Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și art. 21, art. 22 art. 25 h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009, care contravin prevederilor art. 7, art. 20 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 54 din Constituție Republicii Moldova, art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

În ședința de judecată inculpatul Coda Victor, a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate menționând că argumentele de baza le-a menționat în cerere. Totodată a

specificat că în cadrul dosarului penal privind învinuirea în baza art. 264¹ Cod Penal, au fost prelevate probele biologice și s-a constatat că în proba de urină a fost prezent „cannabinoid” într-o anumită cantitate care a fost calificată ca fiind în stare de ebrietate narcotică. Astfel, a solicitat expertiza repetată a probelor de sânge care s-a dovedit că nu era substanța de „cannabinoid”. Motiv din care consideră că numai Curtea Constituțională poate să explice acest fapt.

Apărătorul inculpatului a susținut poziția inculpatului, în cererea dată s-a expus detaliat, consideră că urmează a fi remisă la Curtea Constituțională.

În cadrul ședinței de judecată procurorul, a solicitat respingerea cererii motivând că este neîntemeiată. Circulația substanțelor narcotice este categoric interzisă. Anterior acest tip de cerere nu a fost obiectul examinării la Curtea constituțională, însă consider că urmează a fi emisă spre examinare, chiar dacă este neîntemeiată.

Instanța de judecată, audiind opinia participanților la proces, examinând cererea inculpatului Coda Victor, în raport cu circumstanțele de drept invocate, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea întocmită de inculpatul Coda Victor Gheorghe, din următoarele considerente:

Potrivit art. 2 alin. (3) din Codul de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfașurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Conform prevederilor art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, *judecarea cauzei se suspendă*, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

În conținutul art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală, se indică că hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Instanța de judecată reține că la pct. 72 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova este menționat că pornind de la faptul că norma sesizată prin intermediul instituției excepției de neconstituționalitate este supusă controlului de constituționalitate aplicativ la un caz concret dedus instanței de judecată, procedura rezolvării excepției de neconstituționalitate constituie un control concret de constituționalitate.

La pct. 74 din aceeași hotărâre este menționat că procedura de soluționare a excepției de neconstituționalitate presupune parcurgerea a două etape distincte: (1) etapa judiciară, premergătoare, ce constă în invocarea excepției de neconstituționalitate în cadrul unui proces aflat pe rolul unei instanțe judecătorești și pronunțarea judecătorului asupra acestui incident procedural, finalizată eventual cu sesizarea Curții Constituționale;

Potrivit pct. 76 din aceeași hotărâre este menționat că în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

Pct. 81 din hotărârea menționată stabilește că potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de

neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

La pct. 82 și 83 din hotărârea enunțată este menționat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;* (2) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;* (3) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;* (4) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Curtea a mai reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

Luând în calcul cele menționate anterior, deoarece norma stabilită de art. 134¹² alin. (1) Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, este parte a unei legi organice, intră în categoria actelor stabilite de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție (întrunit pct. 1 alin. 82 din HCC nr. 2 din 09.02.2016), în condițiile în care excepția de neconstituționalitate a normei respective est invocată de inculpatul Coda Victor (întrunit pct. 2 alin. 82 din HCC nr. 2 din 09.02.2016), deoarece art. 134¹² alin. (1) Cod Penal și art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, urmează a fi aplicat la faza de examinare a cauzei (întrunit pct. 3 alin. 82 din HCC nr. 2 din 09.02.2016), în situația în care nu a fost identificată o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, instanța de judecată consideră necesar de a prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de inculpatul Coda Victor, privind excepția de neconstituționalitate a art. 134¹² alin. (1) din Codul Penal și anume a sintagmei „*Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare*”

La fel, instanța consideră necesar de a prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de inculpatul Coda Victor, privind excepția de neconstituționalitate a art. 264¹ alin. (1) din Codul Penal și anume a sintagmei „*Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare*” cât și a art. 21 „*în cazul în care în urma examinării medicale se stabilește stare de ebrietate, recoltarea probelor biologice pentru determinarea concentrației alcoolului în sânge și a prezenței substanțelor stupefiante sau a medicamentelor cu efecte similare acestora în sânge și/sau urină este obligatorie*” a art. 22 „*Determinarea concentrației alcoolului în sânge și a prezenței drogurilor, a altor substanțe psihotrope sau a medicamentelor cu efecte similare acestora în sânge și/sau urină este obligatorie și în cazul când există divergențe între rezultatul testării alcooloscopice și concluzia examinării medicale*” art. 25 lit. h) „*Concluzia examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei se înregistrează în procesul-verbal după cum urmează: stare de ebrietate provocată de substanțe ce provoacă turmentare (concluzia fiind provizorie și se definitivează în conformitate cu rezultatele de laborator a probelor prelevate (sânge, salivă, urina pe parcursul a 3 zile)*” și art. 36 „*Divergențele apărute între cele două concluzii ale examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, precum și toate litigiile ce țin de această examinare se soluționează, la cererea persoanei sau a organului interesat, de Comisia de control a examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei din cadrul Ministerului Sănătății*”, din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului

nr. 296 din 16.04.2009, în vederea verificării corespunderii/necorespunderii acesteia cu prevederile art. 7, art. 20 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (2), art. 54 din Constituție Republicii Moldova.

Având în vedere circumstanțele descrise *supra*, instanța de judecată, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de inculpatul Coda Victor, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, consideră necesar a sesiza Curtea Constituțională, pentru a examina excepția de neconstituționalitate a normelor sus enunțate.

Totodată, Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, respectiv instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea întocmită de inculpatul Coda Victor Gheorghe, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității a sintagmelor sus menționate din art. 134¹² alin. (1) Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și art. 21, art. 22 art. 25 h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

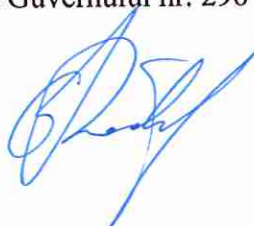
Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 7, art. 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,-

DISPUNE :

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în baza sesizării întocmită de inculpatul Coda Victor Gheorghe.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea întocmită de inculpatul Coda Victor Gheorghe, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 134¹² alin. (1) Cod Penal, art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, și art. 21, art. 22 art. 25 lit. h), art. 36 din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Radu Grecu